

De *Reparatiebalie*

Wat is de effectiviteit van de Reparatiebalie op het stimuleren van reparatiegedrag?

Repareren verlengt de levensduur van producten, bespaart grondstoffen en energie en vermindert CO₂-uitstoot. Het is een belangrijke stap naar een circulaire economie waarin materialen zo lang mogelijk in gebruik blijven. De Reparatiebalie is een van de circulaire initiatieven die reparatiegedrag kunnen bevorderen.

Het onderzoek naar de effectiviteit van de Reparatiebalie laat zien dat een Reparatiebalie reparatiegedrag daadwerkelijk stimuleert: mensen gooien minder weg, kopen minder nieuw en komen terug om opnieuw te laten repareren. De Reparatiebalie is een voorbeeld van een laagdrempelige voorziening voor circulair gedrag in de praktijk.

De maatregel

De Reparatiebalie is een non-profitorganisatie die kapotte huishoudelijke apparaten, kleding en speelgoed repareert tegen een vrijwillige vergoeding. Klanten leveren hun spullen in, waarna wordt bekeken wat er kapot is en de reparateurs (vrijwilligers) aan de slag gaan. Klanten worden geïnformeerd zodra de reparatie is voltooid. Anders dan bij een Repair Café, hoeven klanten dus niet bij de reparatie te blijven en wordt er om een kleine vergoeding gevraagd.

In dit onderzoek toetsen we door middel van vragenlijsten welke (gedrags)effecten de Reparatiebalie heeft op klanten. We vergelijken de antwoorden van inwoners van Utrecht die nog niet bij de Reparatiebalie zijn geweest met de antwoorden van klanten van de Reparatiebalie om inzicht te krijgen in (de verschillen tussen) hun gedrag, ervaringen en percepties.

Resultaten

Mensen zijn blij met de Reparatiebalie

Klanten zijn zeer tevreden over de Reparatiebalie (gemiddelde score: 4,2 op 5) en bevelen deze aan anderen aan. Zelfs wanneer een reparatie niet lukt, blijft de waardering groot vanwege het duurzame en sociale karakter van het initiatief. Ook inwoners van Utrecht staan positief tegenover het concept.

Motieven zijn milieu, kosten en gemak

De belangrijkste redenen om producten te laten repareren bij de Reparatiebalie zijn dat het beter is voor het milieu, goedkoper is en dat de locatie handig is.

Centrale locatie is een succesfactor

De centrale locatie in Hoog Catharijne te Utrecht blijkt een belangrijke succesfactor. Voor klanten is de centrale locatie een belangrijker reden om de Reparatiebalie te bezoeken dan voor inwoners. Klanten vinden daarnaast dat de locatie het ook makkelijk maakt de Reparatiebalie te bezoeken.

Drempels zijn onzekerheid over repareerbaarheid, kosten en openingstijden

Wat inwoners voornamelijk tegenhoudt om de producten te laten repareren bij de Reparatiebalie zijn twijfels over de vraag of het product gerepareerd kan worden. Bij klanten is deze twijfel minder, wat erop wijst dat ervaring met de Reparatiebalie dit vertrouwen kan vergroten. Ook openingstijden die niet goed aansluiten of onzekerheid over de kosten of garantie spelen mee. Ten tijde van dit onderzoek zijn de openingstijden van de Reparatiebalie op woensdag en vrijdag van 10.00u-17.00u. Om meer inwoners effectief te bereiken is het belangrijk om ook op deze belemmeringen in te spelen.

Meer repareren, minder nieuw, minder afval

Klanten geven aan dat ze minder snel iets nieuws kopen als reparatie beschikbaar is. Zonder reparatievoorziening zoals de Reparatiebalie zouden klanten en inwoners hun product weggooien of recyclen. Inwoners geven aan dat ze het ook zelf zouden repareren.

Zowel klanten als inwoners geven aan dat ze de intentie hebben om te repareren en dat áls ze repareren, ze minder snel iets nieuws zouden kopen. Deze intentie is hoger bij klanten die al ervaring hebben met de Reparatiebalie.

Aanvullend advies

Tips voor het opzetten van een reparatiebalie

- Faciliteer toegankelijke reparatiepunten op logische, centrale en drukbezochte locaties. Hanteer toegankelijke openingstijden.
- Communiceer helder over de faciliteiten en repareerbaarheid van producten. Verminder in communicatie twijfels over de repareerbaarheid van producten.
- Werk samen met lokale partners zoals Repair Cafés, kringloopwinkels en vrijwilligersorganisaties.

Tips voor de ondersteuning van reparatie-initiatieven vanuit de gemeente

- Zorg dat het voor initiatiefnemers duidelijk is waar ze terecht kunnen voor vragen en het opzetten van dergelijke initiatieven.
- Gebruik het netwerk van de gemeente. Ondersteun bij het betrekken van bewoners en andere partijen. Gebruik het netwerk van de gemeente bij het vinden van een geschikte locatie. Betrek initiatiefnemers bij andere activiteiten en nodig ze uit voor relevante bijeenkomsten.
- Informeer initiatiefnemers over geldende wetgeving en hoe ze daar certificering voor kunnen krijgen.
- Maak een startsubsidie beschikbaar en ondersteun bij de aanvraag.
- Zet reparatie-initiatieven positieve kracht bij door positieve communicatie en waardering op ambtelijk en bestuursniveau. Vraag een wethouder om de Reparatiebalie te openen en communiceer over het initiatief naar bewoners.

Tips voor de effectmeting

Voor toekomstige metingen van deze maatregel is het verstandig om het gedrag van inwoners vóór en na de implementatie van een Reparatiebalie te bekijken. Zo kun je beter vaststellen of de invoering van een Reparatiebalie het reparatiegedrag echt verandert. Daarbij is het handig het gedrag van bezoekers en niet-bezoekers over langere tijd te monitoren. Zo kun je zien of bezoekers van de Reparatiebalie ook meer ander circulair gedrag vertonen over tijd. Op deze manier kunnen gemeenten niet alleen het directe effect, maar ook de bredere veranderingen in gedrag monitoren.